

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

-

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

Asiakirjan sisältö:

"Yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakentamisluvan perusteena rakentamislain 46 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä niillä alueilla, joilla yleiskaavassa on siitä erikseen määrätty." 1
"Määräys ei voi koskea aluetta, jolla alueidenkäytön ohjaustarve edellyttää asemakaavan laatimista." 2 "Edellytyksenä on lisäksi, että yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueidenkäyttöä kyseisellä alueella." 3

Esittämäni muutokset:

Kuntien yhteinen yleiskaava on tehtävä pakolliseksi tuulivoimarakentamisen rakentamisluvan perusteena aina silloin, kun tuulivoimaloiden välke tai värähtely ulottuu usean kunnan alueelle. Tuulivoimaloiden sähkönsiirto Fingridin kantaverkkoon edellyttää myös kuntien yhteistä yleiskaavaa. Kuntakohtainen osayleiskaava voi olla rakentamisluvan perusteena vain siinä tapauksessa, että se kattaa koko sähkönsiirron alueen.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

Asiakirjan sisältö:

"Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena." 4 "Ranta-asemakaavasta on muutoin voimassa, mitä asemakaavasta säädetään." 5 "Mitä 61 §:ssä säädetään asemakaavan ajankäytön arvioinnista, ei kuitenkaan koske ranta-asemakaavaa." 6

Esittämäni muutokset:

Kunnan alueella tapahtuvaa rantarakentamista säännellään ensisijaisesti rantayleiskaavalla, joka kunnan on suunnittelutarpeen vaatiessa laadittava koko kunnan alueelle. Olemassa olevan ranta-asemakaavan katsotaan olevan osa rantayleiskaavaa sellaisenaan. Rantayleiskaavaa täydentää kunnanvaltuuston hyväksymä rakennusjärjestys, jossa voidaan antaa määräyksiä

rakennusoikeudesta, rakennusten lukumäärästä, sijainnista suhteessa naapureihin sekä etäisyydestä rantaviivaan. Rantayleiskaavassa voidaan määrätä, että nämä ehdot määrätään kokonaisuudessaan rakennusjärjestyksessä.

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Asiakirjan sisältö:

"Kun kaava laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 §:ssä tarkoitetun hankkeen toteuttamiseksi, hankkeen ympäristövaikutukset voidaan arvioida lain 3 luvun mukaisen menettelyn sijaan kaavoituksen yhteydessä." 7 "Hankkeesta vastaavan on tällöin toimitettava mainitun lain 16 ja 19 §:ssä tarkoitetut tiedot kaavan laatimisesta vastaavalle viranomaiselle." 8 "Yhteysviranomaisen vastaa ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyyden tarkistamisesta sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisen perustellun päätelmän tekemisestä." 9 "Jos hankkeesta vastaava on sama kuin kyseisen kaavan laatimisesta vastaava viranomaisen, hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ei voida kuitenkaan tehdä kaavan laatimisen yhteydessä." 10

Esittämäni muutokset:

Mikäli tuulivoimakeskittymässä on vähintään 10 tuuliturbiinia, on toteutettava ympäristövaikutusten arviointi, jonka lopuksi viranomaisen on asetettava ehdot ympäristöluvan myöntämiselle antaessaan yhteysviranomaisena perustellun päätelmänsä. Perusteltu päätelmä saa olla voimassa enintään 2 vuotta ja sitä on täydennettävä, ennen rakentamislupaprosessia mikäli vaikutusalueelle kaavaillaan uusia tuulivoimahankkeita. Ympäristölupa on vaadittava kaikilta em. tuulivoimakeskittymiltä sekä sähkönsiirtoreiteiltä keskittymien välillä ja Fingridin kantaverkkoon. Ympäristöluvassa on määrättävä haittakorvaukset kiinteistöjen arvon tai käytettävyyden alentumiselle. Korvauksien on oltava vähintään 1,5 kertaa haitan arvon suuruinen.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

Asiakirjan sisältö:

"Kunta voi maanomistajan pyynnöstä päättää antaa asemakaavaehdotuksen tai yleiskaavaa koskevan ehdotuksen maanomistajan laadittavaksi tämän omistamalle alueelle." 11 "Kunnan on päätettävä pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä monijäsenisessä toimitelmessään." 12 "Kunta ohjaa kaavaehdotuksen laatimista ja voi asettaa kaavaehdotusta koskevia tavoitteita ja ehtoja." 13 "Kunta voi perustellusta syystä palauttaa kaavaehdotuksen valmisteluun." 14

Esittämäni muutokset:

Tuuli- ja aurinkovoimapuistojen kaavoituksessa käytettävän asiantuntijan valitsee kunnan monijäseninen toimitelin hankekehittäjän ehdotuksen perusteella, mutta ehdotus ei sido kuntaa. Kunta voi antaa ohjaavia määräyksiä suoraan asiantuntijalle.

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

-

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

Maakuntahallituksella ei tule olla oikeutta määrätä maakuntakaavaa toteutettavaksi valitksedta huolimatta.

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsi)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Jaakko Rytilä
Suomenselän Savupirtti ry